

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/193/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200289
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3015200289.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika v právnej veci navrhovateľa: M. H., nar. XX.. XXXX, bytom Vl. Y. č. XXX/XX, A., zastúpeného JUDr. Jánom Váškom, advokátom so sídlom Podjavorinskej č. 3, Prievidza, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29.augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 04.júla 2016, č.k. 15Sd/66/2015-66, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 04.júla 2016, č.k. 15Sd/66/2015-66, p o t v r d z u j e .

II. Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 04.júla 2016, č.k. 15Sd/66/2015-66, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 29.januára 2015 v spojení s rozhodnutím číslo XXX XXX XXXX 0 z 18.marca 2015 a číslo XXX XXX XXXX X zo 14.júna 2016 a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Odporkyňa rozhodnutím z 29.januára 2015 v spojení s rozhodnutiami z 18.marca 2015 a 14.júna 2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutia“) podľa § 65 ods. 1 a 2 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov) ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), podľa § 21 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a podľa článku 48 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (ďalej len „nariadenie č. 1408/71“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku k XX.. XXXX s odôvodnením, že nespĺňa podmienky podľa § 21 ods. 1 písm. a) a § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb. pre vznik nároku na starobný dôchodok od dovŕšenia veku 55 rokov, teda od XX.T. XXXX, lebo v zamestnaní, zaradenom do zvlášť zvýhodnenej I.AA pracovnej kategórie získal len 14

rokov a 285 dní, pričom toto zamestnanie netrvalo do 31.decembra 1999; v dobe od 01.decembra 1994 do 31.marca 1995, od 08.februára 1996 do 30.apríla 1996 a od 5.novembra 1996 do 31.decembra 1996, kedy bol podľa vyjadrenia zamestnávateľa Skanska SK, a.s., dočasne pridelený na výkon banských prác v organizácii Báňská a hutní, a.s., Ostrava, Česká republika, bol odmeňovaný a dôchodkovo poistený v súlade s českým právnym poriadkom, podľa ktorého v Českej republike zákonom č. 235/1992 Zb. došlo k zrušeniu pracovných kategórií od 01.januára 1993, takže uvedená doba mu bola hodnotená v III. pracovnej kategórii.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z dávkového spisu odporkyne preukázané, že navrhovateľ získal v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb., teda v I.AA pracovnej kategórii len 14 rokov a 285 dní a v zamestnaní uvedenom v § 14 ods.2 písm. b) tohto zákona, teda v I. pracovnej kategórii získal v dobách od 17.10.1977 do 31.decembra 1977 a od 01.februára 1997 do 01.augusta 1998 celkovo 1 rok a 258 dní.

Krajský súd nepovažoval za dôvodnú námietku navrhovateľa, že v I.AA pracovnej kategórii mu mali byť hodnotené aj doby od 01.decembra 1994 do 31.marca 1995, od 08.februára 1996 do 30.apríla 1996 a od 05.novembra 1996 do 31.decembra 1996, kedy pracoval, resp. bol „prepožičaný“ na výkon prác z Banských stavieb v Prievidzi do organizácie Báňská a hutní, a.s., Ostrava, Česká republika, a že táto doba mu v zmysle čl.11 ods. 5 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej aj „Zmluva o sociálnom zabezpečení“) mala byť započítaná v Slovenskej republike v I.AA pracovnej kategórii.

Krajský súd zistil, že v spornom období bol navrhovateľ odmeňovaný a dôchodkovo poistený v súlade s českým právnym poriadkom, podľa ktorého v Českej republike boli zákonom č. 235/1992 Zb. pracovné kategórie zrušené od 01.januára 1993, pričom Česká správa sociálneho zabezpečenia v Prahe v oznámení z 22.januára 2015 potvrdila zaradenie zamestnania navrhovateľa v uvedenom spornom období len do III. pracovnej kategórie. Poukázal na to, že doby poistenia, oznámené jedným členským štátom Európskej únie majú byť podľa rozhodnutia Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia č.H6 zo 126.decembra 2010 akceptované prijímajúcim členským štátom bez spochybňovania ich kvality. Z uvedeného dôvodu preto spornú dobu nemožno navrhovateľovi hodnotiť ako dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii.

Na tom základe krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne zodpovedajú zákonu, sú zrozumiteľné, logicky a v dostatočnom rozsahu odôvodnené, a preto ich potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietať bezdôvodnosť záveru krajského súdu, že v Českej republike boli pracovné kategórie zrušené. Do získania 15 rokov v I.AA pracovnej kategórii mu chýbalo len pár dní a on musel ísť pracovať do zahraničia na základe rozhodnutia jeho zamestnávateľa. Poukázal na to, že v zmysle čl. 11 ods. 5 Zmluvy o sociálnom zabezpečení sa jeho zamestnanie v Českej republike malo posudzovať podľa predpisov platných v Slovenskej republike, teda v I.AA. pracovnej kategórii. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a a by mu priznal náhradu trov konania.

Odporkyňa v stručnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie

navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e),
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Navrhovateľ netvrdil, že by mal nárok na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. Domáhal sa jeho priznania podľa § 21 ods. 1 písm. a) tohto zákona.

Odporkyňa navrhovateľovi ako dobu zamestnania v I.AA kategórii hodnotila dobu iba v rozsahu 14 rokov a 285 dní.

Navrhovateľ sa domáhal, aby mu ako doba zamestnania v I.AA pracovnej kategórii podľa § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. bola zhodnotená aj doba od 01.decembra 1994 do 31.marca 1995, od 08.februára 1996 do 30.apríla 1996 a od 5.novembra 1996 do 31.decembra 1996.

Nariadenie Rady (EHS) nadobudlo pre Slovenskú republiku účinnosť až na základe dohody o účasti Slovenskej republiky v Európskom hospodárskom priestore, ktorá nadobudla platnosť dňom 01.mája 2004 (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 266/2004 Z.z.).

Navrhovateľ už 01.decembra 1994 uzavrel so spoločnosťou Báňská a hutní, a.s., Ostrava, Česká republika pracovnú smluvu na dobu určitú od 01.decembra 1994 do 31.marca 1995 na druh práce horník - dŕlník.

Podľa dohody o dočasnom pridelení, uzavretej so zamestnávateľom Banské stavby, a.s. Prievidza dňa 07.februára 1996 bol navrhovateľ na obdobie od 08.februára 1996 do 30.apríla 1996 dočasne pridelený na výkon práce- banskú činnosť k organizácii Báňská a hutní, a.s., Ostrava, Česká republika s tým, že táto organizácia s ním dojedná pracovný pomer a odmeňovanie, zdanenie ako aj zdravotné, nemocenské a dôchodkové poistenie navrhovateľa sa riadi českým právnym poriadkom.

Dňa 05.novembra 1996 navrhovateľ so spoločnosťou Báňská a hutní, a.s., Ostrava, Česká republika, uzavrel pracovnú smluvu na dobu určitú od 05.novembra 1996 do 31.decembra 1996 na druh práce - horník.

Česká a Slovenská Federatívna Republika zanikla dňom 31.decembra 1992; jej nástupníckymi štátmi sú Česká republika a Slovenská republika (Čl.1 ods. 1 a 2 ústavného zákona č. 542/1992 Zb.).

S účinnosťou od 01.januára 1993 sa na občanov Slovenskej republiky s trvalým pobytom v Slovenskej republike, ktorí budú zamestnávaní na území Českej republiky ako druhého zmluvného štátu, vzťahuje Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o vzájomnom zamestnávaní občanov, oznámená v Zbierke zákonov pod č.317/1994 Z.z.

V zmysle Čl. 2 ods. 1 Zmluvy o vzájomnom zamestnávaní občanov vzájomné zamestnávanie občanov jedného zmluvného štátu (SR) u zamestnávateľa so sídlom na území druhého zmluvného štátu (ČR) vychádza z právnych predpisov platných v štáte, v ktorom je sídlo zamestnávateľa (ČR).

Podľa Čl. 8 Zmluvy o vzájomnom zamestnávaní občanov sociálne zabezpečenie občanov jedného zmluvného štátu na území druhého zmluvného štátu sa riadi Zmluvou medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení.

Podľa Čl. 2 ods. 1 písm. a) Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, oznámenej v Zbierke zákonov pod č. 318/1994, predbežne vykonávanej od 01.januára 1993, sa táto zmluva vzťahuje na dôchodkové zabezpečenie.

V zmysle Čl. 11 ods. 1 Zmluvy o sociálnom zabezpečení, rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali.

Z Čl. 2 ods. 1 Zmluvy o vzájomnom zamestnávaní občanov v spojení s Čl. 11 ods. 1 Zmluvy o sociálnom zabezpečení doby vyplýva, že zamestnanie navrhovateľa v Českej republike sa hodnotí podľa právneho poriadku Českej republiky. Krajský súd správne poukázal na skutočnosť, že v Českej republike boli zákonom č. 235/1992 Zb. pracovné kategórie zrušené od 01.januára 1993. Na základe oznámenia Českej správy sociálneho zabezpečenia v Prahe z 22.januára 2015 zamestnanie navrhovateľa v Českej republike bolo zaradené do III. pracovnej kategórie.

Zamestnanie navrhovateľa na území Českej republiky v súčte dôb zamestnania trvalo menej ako jeden rok.

Podľa Čl. 11 ods. 5 Zmluvy o sociálnom zabezpečení ak je doba zabezpečenia v druhom zmluvnom štáte kratšia ako jeden rok, nevznikne nárok na dôchodok voči nositeľovi zabezpečenia tohto zmluvného štátu; uvedenú dobu započíta nositeľ zabezpečenia zmluvného štátu, ktorý priznáva dôchodok, tak, akoby bola získaná na jeho území.

Z citovaného článku Zmluvy vyplýva, že v Slovenskej republike je Sociálna poisťovňa ako nositeľ zabezpečenia povinná zhodnotiť aj dobu zamestnania v Českej republike, kratšiu ako jeden rok ako keby bola táto doba získaná na území Slovenskej republiky. Z uvedeného článku jej však nevyplýva možnosť hodnotiť túto dobu súčasne aj ako dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii, v danom prípade ako dobu zamestnania uvedenú v § 14 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. (v I.AA pracovnej kategórii).

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 a § 219 O.s.p. potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny, dospejúc k záveru, že rozhodnutia odporkyne sú súladné so zákonom.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.